

waarop het et zucht? En zijn?

in een geheel voorwoord der 'doel het is tschappen en te bestrijden, gelegenheid ze zaak met verschillende espreken. Wij in nadeeligen jmetselelij in sed van deze an dus eigen- het Congres, i van het te rrespondentie het opstellen held vroegen de geregelde rgaderingen, tvingen, was rvan de reis komen zijnde, roote teleur- twijfelachtig een daartoe ad besloten:

in de U.S.A., der Geheime uit besloten, erp heeft te de gedurende worde."

ing, ons ge- het Congres slijkheid van stelde onder- kwam geheel in de belofte discussie ter akte rapport,

am uit in de s van geheel men worden, en het wezen het kerkelijke te correspon- schrijver van an dit anders teekenisvolle schrijvende de belde ge- n publiciteit tische thee- n.l. het door Dienaar van gkeerde van raktaetje op gemaakt op het Congres hieruit bleek, dikanten leden der ook beweerd egenstanders liet in staat geheel voor dachten, dat Congres, te komt naar

der eerste spreken over Calvinisme, e".

ttend Gods- handhaven. i evenzoowel vlinisme het Diens Sou- alles Gods tevens ook niet beoogt en zich een Waar het nu de Vrijmetse- te, n.l.: het ds, het niet an een eigen oor de hand, t te nemen. as zich aan- reformeerde en dan geen an zoo groot oor het Cal- r de geheele eek, ook de de vraag, of inistisch ge- aan zijn doel

Congres niet el vertegen-

woordigend was. Er werden geen geloofsbrieven ver- eischt. Elk een, die de inschrijvingskosten betaalde, werd ipso facto lid van het Congres. Naar het ons voorkomt was de in het oog loopende afwezigheid van onze Nederlandsche Gereformeerde leiders hier- uit te verklaren. Die Nederlandsche Gereformeerden, die er waren, kwamen als personen, maar niet als vertegenwoordigers der kerken. Dat zette geen kracht bij voor het Congres en ook hierin waren wij ten zeerste teleurgesteld. Zelf waren wij afgevaardigd door onze Synode en door de Christelijke Nationale Ver- eeniging. Beide hadden ons voorzien van de gebruike- lijke geloofsbrieven, maar deze werden niet opgevraagd, noch ook ingezien. Het zelfde zwak kleefte ook het te Paterson te houden congres aan. Zullen wij als Calvinisten tot openbaring en actie komen, dan moeten wij als kerken vertegenwoordigd zijn. Ten minste in dit opzicht is de kritiek der Roomsche-Katholieke „Maasbode" te billijken.

Even zooals het Evangelie het wel en het wee ver- kondigt, of wil men liever, zooals de Godsopenbaring één lijn trekt, één mandaat verkondigt, waar buiten dan ook alles ligt en waardoor buiten gesloten wordt alles, dat in strijd is met Gods Woord, moet ook het Calvinisme, zal het waarlijk Calvinisme zijn, niet al- leen het al-inclusieve, maar ook het exclusieve van het Godsplan leeren en in praktijk brengen. Naar onze vaste overtuiging ligt het op den weg van het Cal- vinisme ook den valschen godsdienst van de Vrij- metselarij te onderzoeken en in het licht te stellen, opdat de Waarheid, die waarlijk vrij maakt, gekend worde en Gode alleen alle eer worde toegebracht.

GERARD M. VAN PERNIS.

Clifton, New-Jersey U.S.A.

1) Tijdens mijn verblijf in Amerika ontving ik op mijn verzoek van schrijver de vriendelijke toezegging, dat hij een reeks artikelen zou geven over de vrijmetselarij: dr. v. Pernis is in dezen bij uitstek deskundig. Omdat de reeks als geheel een onderwerp van algemeene strekking behandelt, bewaarde ik de copie tot er plaats zou zijn. Het bezwaar, dat in artikel 1 gesproken wordt over een congres, dat in Juli 1939 gehouden wordt, is niet groot. De oorlog zal inmiddels de data van toekomstige conferenties, hier in uitzicht gesteld, hebben illusoir gemaakt. — Redactie.

Onze Koningin.

In „Delfsh. Kb." spreekt ds H. Knoop over

de beoordeelingen, die met ergerniswekkende ge- makkelijkheid ten beste gegeven werden, o.a. over het vertrek van onze Koningin. Men stond er ver- baasd over, hoe menschen, die van regeeringsverant- woordelijkheid en al wat daar aan vastzit geen notie hebben, die zeker niet op de hoogte waren van de grondwettelijke verplichtingen van de Konin- gin, precies wisten, wat al of niet moest gebeurd zijn. Ze veroordeelden onverhoord. Dat mag nooit en dat mag men niemand doen. Dat is zonde. In elk geval zou zwijgen tot de boeken geopend konden worden eerst vereischt zijn.

Laat men toch niet in de kaart spelen van elementen, die de losrafeling der banden van het eigen nederlan- dsche leven, hoe eerder hoe liever zoeken. Het is erg, als een zwaard onze touwen doorhakt. Maar het is erger, als heel ongemerkt de draden verslijten. Dan hoeft het zwaard er niet eens meer aan te pas te komen.

Isopsephie.

De W. Tom schrijft in „Ons Kerkblad":

De isopsephie is de oer-oude kunst om namen, woorden, uitdrukkingen, zinnen en verzen aan te duiden, die door getalwaarden aan elkander ge- lijk zijn.

Ter opheldering:

Bij de oude Grieken had iedere letter haar eigen getalwaarde, en zoo kon men van ieder woord uit- rekenen, welke getalwaarde het kon voorstellen. Het is echter duidelijk, hoe verbaasd moeilijk het is, om omgekeerd uit een getal een woord te vinden. Er zijn dan verbaasd veel combinaties mogelijk.

Ter illustratie:

De Romeinsche schrijver Suetonius vermeldt bij wijze van bijzonderheid deze Grieksche woorden: „Nero doodde (zijn) eigen moeder". Zoo oppervlak- tig is er aan deze woorden geen bijzonders. Dat Nero dit gruwelstuk beging, was algemeen bekend. Maar nu het bijzondere van dezen zin. De getal- waarde van het Grieksche woord voor Nero is 1005, en de waarde van de woorden „doodde eigen moeder" is ook 1005. Zoo zou men dus hieruit kunnen afleiden, dat Nero als het ware door zijn naam reeds als moedermoordenaar geteekend was.

Alameda:

Bij de opgravingen te Pompeï, dat in 79 n. Chr. onder de asch van den Vesuvius bedolven is, heeft men op de muren twee liefdesverklaringen gevonden: „Het getal van haar schoonen naam is 1035". „Ik bemijn haar, wier getal 545 is." De bedoelde schoone behoefte de getalwaarde van de letters van haar naam maar op te tellen, om te weten, dat zij be- doeld was.

Ter noodige waarschuwing:

De Rabbijnen hadden uitgerekend, dat het woord „de satan" in het Hebreeuwsch de getalwaarde had van 364, en zij zeiden: 365 is het getal van het zonnejaar en nu gaat er één dag af, de Groote ver- zoendag, op welken de duivel niet als aanklager kan optreden, dus 365 — 1 = 364!

Het zal duidelijk zijn, als men de isopsephie te hulp roept tot verklaring van het getal 666, hoe dan de deur wordt opgezet voor honderden aan- dragers van namen of titels of spreken, die pre- cies 666 tot getalwaarde hebben, gelijk de menschen in onze dagen ook zeggen: het is wel opmerkelijk, maar het klopt toch maar precies!

Men neemt dan het Nederlandsche alphabeth dat, gelijk boven reeds gezegd, aanmerkelijk verschilt van het Grieksche, van welke taal Johannes zich bediende — en stelt dan, geheel willekeu- rig, de a op 100, b op 101, enz. en weet dan van 666 een inderdaad heel interessante „oplossing" te geven.

Maar zulke „oplossingen" zijn er met kleine moeite vele te vinden. Enkele namen van Gemeenteleden en van andere ingezetenen van Sappemeer kunnen zoo ook als „oplossing" dienst doen!

In een vorig nummer wees ook Adolphus Venator op dit verschijnsel. Het thans door ds Tom gesigna- leerde kwaad schijnt dus vrij algemeen te zijn.

De mierenhoop.

Het „Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur" schrijft:

Het is inderdaad wonderbaarlijk, hoe de psychische schok door verreweg de meesten is opgevangen: ik heb van tal van psychiaters en medici vernomen en bij de talloos velen, door de ramp getroffen, die ik in de laatste 14 dagen gesproken heb, die alles misten behalve wat zij aan het lijf droegen, heb ik persoonlijk bevonden, hoe berustend ver- weg de meesten waren, ja sterker, hoe onder de- zulken velen waren, die met fierheid en opgewekt- heid zeiden: wij beginnen opnieuw!

Dinsdag 14 Mei trof de slag, 15 Mei was er dof- heid, Donderdag 16 Mei was Rotterdam als een mierenhoop, waarin een mensch heeft getrapt: de voet is nauwelijks opgeheven, of de mieren krioelen door elkaar, om te herstellen, wat mogelijk is. Het was een hoopvol symbool: de lendenen waren weer omgord, de lampen weer ontstoken en in de hand genomen! Men zocht weer van een klein plekje uit een nieuw bestaan op te bouwen en schaamde zich allerminst om van onder op te beginnen.

Zwak en sterk in het geloof.

De B. Holwerda vervolgt zijn beschouwingen in „Amersf. Kb." We geven ook onderstaand gedeelte door:

Nu is er nog een derde onderscheiding over- gebleven. Ik bedoel die, welke Paulus maakt in den brief aan de Romeinen, de onderscheiding van zwak en sterk geloof. Of een beetje uitge- drukt: zwak en sterk in het geloof.

Weer willen we uit de hoofdstukken zelf nagaan wat Paulus hieronder verstaat. Van belang zijn hier vooral de hoofdstukken 14 en 15. We hooren daarin van meningsverschillen of leergeschieden tusschen twee groepen in de kerk van Rome: menings- verschillen over het gebruik van vleesch en het onderhouden van dagen, waarschijnlijk vastendagen. En naar de houding, die de partijen in deze zaak aannemen, noemt Paulus hen sterk, resp. zwak in het geloof.

De bijzonderheden zijn ons niet bekend. De één is van oordeel, dat sommigen de joodsche spijs- wetten met de bekende onderscheiding van rein en onrein nog in eere hielden, en dus niet alle soorten vleesch durfden eten; en ook nog zich gebonden achten aan de oudtestamentische sabbat en feest- dagen.

Een ander denkt liever aan een bepaalde asee- tische strooming bij sommigen. In alle tijden en bij alle godsdiensten heeft men menschen gehad, die de onthouding predikten van huwelijck, van vleesch of van wijn; menschen van de mijding, al gingen ze niet allen in een klooster.

Zulk een strooming zou nu ook aanwezig zijn geweest bij een deel der gemeente; en dan is het dus zoo geweest, dat oneenigheid ontstond over de noodzakelijkheid en het nut van onthouding en van speciale dagen der onthouding.

Een derde vermoedt evenwel, dat de situatie in Rome te danken is aan soortgelijke toestanden als in Corinthe. Blijkens 1 Cor. 8—10 kwamen de Christenen te Corinthe in aanraking met vleesch, dat aan de afgoden geofferd was; en blijkbaar is ook in Corinthe daarover onenigheid ontstaan; men had ruzie over de vraag of dat nu geoorloofd was, ja, dan neen. Het is in ieder geval heel opmerke- lijk, dat Paulus ook hier spreekt van het zwakke geweten (8:7) en van de broeders, die zwak zijn (vs. 9, 10) en die men geen aanstoot geven mag.

Wat nu ook het concrete feit mag zijn, dat tot de leergeschieden oftewel meningsverschillen aan- leiding gaf, kunnen we verder laten rusten. De heele geest en strekking van 1 Cor. 8—10 is dezelfde als die van Rom. 14 en 15. Laten we nu maar aannemen, dat het ook in Rome ging over het eten van vleesch, dat aan de afgoden geofferd was.

Nu was de kwestie niet, of men aan de afgoden mocht offeren; Paulus wijst dat ten overvloede nadrukkelijk af: men kan niet aan de tafel des Heeren zitten en tegelijk aan die der duivelen (10:21). Blijkbaar ging de vraag hierover, of je, als je vleesch ging koopen bij den slager, eerst diende te infor- meeren, of dit vleesch ook afkomstig was van een afgodische plechtigheid (10:25); en of je, als je ging dineeren bij een heiden, eerst naarstig moest

onderzoeken of de vleeschschotels ook wat te maken hadden gehad met een heidenschen tempel.

Sommigen in Corinthe, en blijkbaar ook in Rome, zeggen: je mag geen afgod dienen; dus moet je je ook onthouden van alle vleesch, dat aan de afgoden is gewijd. Informeer dus naarstig bij den slager, of bij je gastvrouw, of je zonder bezwaar „als Christen zijnde" dit vleesch kunt koopen en eten.

Maar daartegenover staan nu anderen. Ze zijn het er mee eens: de afgoden mag je nooit oftenimmer hulde bewijzen. En aan de heidensche feesten ga je dan ook uiteraard niet meedoen. Maar voor hen staat het vast, dat je bij den slager niet behoeft te vragen: „van welke koe is dit vleesch afkomstig van een heidensche of van een neutrale?" Want, zoo zeggen ze: al is dit vleesch ook honderd keer aan een afgod gewijd, een afgod is niets. Ook al heeft men het in een tempel gebracht, daarmee blijft dit vleesch toch werkelijk het eigendom van onzen God en van Jezus Christus onzen Heer. De vraag is dus niet, of we vleesch gebruiken afkomstig van een offer dier, maar of wij in ons eten God erken- nen als den Gever, en of we met de krachten, die Hij ons verleent, Hem willen dienen.

Paulus is het met die laatste groep principiëel eens.

Zij zien terecht in, dat de aarde des Heeren is, en haar volheid ook. Elk pond vleesch, dat de slager voor het raam zet, van welke koe het ook afkomstig is, elk pond vleesch is het eigendom van Christus. En bij wie je ook gaat eten, in welk hotel ook, het is volmaakt onverschillig uit religieus oogpunt, wat je daar te eten krijgt. In elk restaurant, hoe vol- komen wereldsch de sfeer daar ook moge zijn, is toch elke schotel het eigendom van Christus. En het komt er dus slechts op aan, dat je dat erkent.

Nu behoeft ik niet verder er op in te gaan, op welke wijze Paulus de eenheid in de gemeente zoekt te herstellen en de broeders bij elkaar brengt. Ons interesseert nu slechts de vraag, waarom Paulus de één zwak in het geloof noemt, en de ander sterk.

Beide groepen gelooven, dat ze het eigendom van Jezus Christus zijn, en willen gehoorzaam Hem dienen. Ook zwak-zijn in het geloof heeft dus niets te maken met toevluchtnemend geloof. Beide groe- pen hebben het ware geloof van Zondag 7.

Maar het verschil ligt hier: de één aanvaardt Christus met al Zijn weldaden, de ander ten- gevolge van gebrekkig inzicht doet dat niet.

De één gelooft en geniet de volle vrijheid, die Christus verwierf, ook inzake het eten b.v., in de vormaking van spijswetten en van vastendagen; de ander ziet die vrijheid niet voor zichzelf en be- twist die aan den broeder.

Misschien is het niet ondienstig er aan te herinne- ren, dat de schrijver hier niet handelt over de heel andere kwestie van deelneming aan „plechtigheden", waarin aan de afgoden geofferd werd, of aan officiële maaltijden, waarin bij wijze van verlengstuk van het afgodisch offer het vleesch der offerdieren geserveerd werd. Die vraag is weer een andere; en men rekene daarmee bij de lezing van bovenstaande; anders zou men ds H. misverstaan.

De W. Breukelaar. †

Na dr H. Kaajan en ds J. L. Schouten is ds W. Breukelaar de derde „Synodale" figuur, die in korten tijd van ons weggenomen is. De heer W. C. F. Scheps schrijft in „N. H. Ct." een artikel over dezen voljver- gen Zendingman en merkt o.m. op:

Onze herinnering gaat terug naar dien Zaterdag- middag, toen we in de pastorie van Zaandam een vraaggesprek hadden met ds Breukelaar aan den vooravond van zijn 40-jarig ambtsjubileum, in Nov. 1928.

Ds Breukelaar vertelde van een omvangrijke correspondentie, die hij met verschillende arbeiders in dienst der zending geregeld voerde. Brieven van den omvang van een brochure. En alles met de pen, want met een schrijfmachine hield deze predikant, naar hij vertelde, zich niet op. Hij kende de zendings- wereld door en door. Hij wist de verschillende zendingsterreinen en hun eigensoortige behoefte als op een prik. En toch heeft hij nimmer een voet in Insulinde gezet. Maar hij was er door jarenlange bemoeienis eigen en vertrouwd mee geworden. En toen hij ook een van zijn kinderen in dienst der zending zag heengaan (ds A. Pos van Djokja is gehuwd met een dochter van ds Breukelaar), mocht hij de kroon zien gezet op al zijn zendingsliefde en ijver.

Wat de vrucht van den veelzijdigen arbeid betreft:

God heeft ds Breukelaar rijke vruchten op zijn arbeid te aanschouwen gegeven. Het zendingswerk der Geref. Kerken heeft de laatste kwarteeuw 'n ongekende vlucht genomen en de liefde voor dat werk is ook in het moederland geklommen. De enorme oplage van het Zendingsblad, dat ds Breu- kelaar practisch tot het laatst van zijn leven alleen gevuld heeft, is er mede een bewijs van. En onder- wijf werkte deze onvermoeide zich al meer in de zaken in, en of het nu ging over de Opleidingschool te Djokja of over het Petronella-hospitaal of over de vraag, of de Geref. Kerken het zendingsterrein te Madioen al dan niet zouden overnemen, ds Breu- kelaar wist er alles van.

Inderdaad, voor den krachtig ontplooiden Zendings- arbeid heeft ds Breukelaar een massa mogen doen. Hoe het in de toekomst met dien arbeid gaan zal, — God alleen weet het. Zelfs al zou het moeten terug- loopen, dan heeft nog het levenswerk van den over- ledene blijvende winst afgeworpen.

Interpretatie van de belijdenis.

De H. Meulink schrijft in „Enschede'sche Kb.":

Voor enkele weken werd de kreet van Prof. Wate- rink gehoord, dat er predikanten waren, die de be-

lijdenis wilden interpreteren „niet naar het wetenschappelijk dogmatisch inzicht van de opstellers der belijdenis, maar naar het geloofsbewustzijn in de geloofsgemeenschap der Kerk“.

Naar het geloofsbewustzijn der gemeente. O, foel, dat is ethisch, dat is subjectief; dan maakt ieder er van wat hij wil en alle vastigheid is weg. Gelukkig echter, zulke predikanten zijn er niet in de Geref. Kerken, en als ze er waren, behooren ze er niet thuis.

Neen, van die oud-ethische stelling moeten wij niets hebben.

Een paar jaar geleden heb ik op de Twentsche predikanten-conferentie de historische interpretatie verdedigd.

De C. V. stelt in „De Reformatie“ het probleem: kerkelijk-historische interpretatie of neerslag van wetenschappelijk-theologische beschouwingen.

Hij geeft vervolgens Kuyper's opinie over deze materie weer.

Hierna geeft ds Meulink een overzicht van wat ds C. Veenhof in ons blad opmerkte, om met deze letterlijk aangehaalde zinnen van dr Kuyper te besluiten:

„Er is in elke Belijdenis te onderscheiden tusschen de zaak die men belijdt en den vorm, waarin dat beleden wordt uitgedrukt. Onveranderlijk blijve alleen het eerste, al het overige wisselt naarmate God de Gemeente het inzicht, de gedachte en het Woord geeft.“

Slechts beginne men nooit van meet af, maar belijde zijn geloof steeds op de historische lijn, d.i. in aansluiting aan de Belijdenis der Vaders, maar die zoo mogelijk beter uitgedrukt, Schriftmatiger bepleit, enz.

Van repressinatie walgden onze Dordsche Kerkvaders. Hun blik doorzag de toekomst en als mannen des vrijen geestes hebben zij juist, die miskenende en vergulde mannen, voortdurende reformatie ook op het stuk der Belijdenis gewild.

Stem is dus volkomen de onderscheiding tusschen de substantie in den vorm der Belijdenis, zelfs tusschen een quia en quatenus toe, hierin verschil ik van vele broeders, dat ik óók dien vorm niet aan de gissing, aan den willekeur, aan den inval van den enkele wil overlaten, maar evenals de Substantie van de Kerk vraag, mits die vorm slechts niet versteene, maar de beweging van het gemeentelieven volge op den voet; en dat ik evenzoo de onderscheiding van het quia en quatenus niet aan elks goeddunken prijsgeef, maar ter beslissing opdraag aan de macht, die over allen, en dus ook over den prediker staat: aan de Gemeente, sprekend in haar wettig, geestelijk, door gebed geheiligd orgaan“.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Wanswerd (Fr.): Th. J. Kerries te Burum en H. de Moor te Nes (W.-D.).

Beroepen te:

Wanswerd: H. de Moor te Nes (W.-D.).

Intrede te:

Pacensis: Cand. Y. Feenstra. Tekst: 1 Cor. 2:2. Zierikzee: Gijss. Leene. Tekst: 1 Petr. 4:11.

Afscheid van:

Ooster-Nijkerk: M. Wilschut. Tekst: 1 Joh. 2:28.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De classis Amsterdam der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard den heer W. M. van Asperen, te Amsterdam, cand. aan de Vrije Universiteit.

De heer Van Asperen zal gaarne de kerken des Zondags dienen en een beroep in overweging nemen. Zijn adres is: Van Baerlestraat 14, Amsterdam-Zuid; telef. 29760.

Oorlogsschade Geref. Kerken.

Naar men meldt, wordt de oorlogsschade door de Geref. Kerken in Nederland aan kerkgebouwen en pastorieën geleden, begroot op vijfhonderdduizend gulden.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Drachten: D. Biesma te Drogeham.

Bedankt voor:

Teuge-Zutphen: J. M. Visser te Midwolda (Oldambt).

Afscheid van:

Bunschoten: H. Visser. Tekst: Deut. 30:19.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Giessen-Nieuwkerk, Gouderak (toez.) en Neder-Hardinxveld: Cand. D. B. van Lokhorst te Hilversum.

Godlinze: L. J. v. d. Kam te Beetgum.

Haskerhorne (toez.): Cand. A. M. van der Neut, hulppred. te Rotterdam-Kralingen.

Herkingen en te Puttershoek (toez.): A. A. Koolhaas te Huizen (N.-H.).

Rossum: Cand. C. R. de Jong, hulppred. te Eindhoven.

Tierknaast: Cand. C. P. van Andel, hulppred. te IJmuiden-O.

Wijk aan Zee en Duin: Cand. A. J. Bronkhorst te Zeist.

Aangenomen naar:

Daarle: Cand. A. A. Koolhaas te Huizen (N.-H.).

Haskerhorne (toez.): Cand. A. M. van der Neut, hulppred. te Rotterdam-Kralingen.

Surhuisterm: Cand. J. C. Postma Ern, hulppred. aldaar.

Warga: Cand. H. v. d. Veer te Amsterdam.

Bedankt voor:

Duisen, Herkingen, Noorden en Puttershoek (toez.): Cand. A. A. Koolhaas te Huizen (N.-H.).

Vriescheloo (Gron.): C. A. Snoep te Ulrum.

Intrede te:

Goenga: P. L. Tasseron. Tekst: 1 Tim. 1:15.

Hillegersberg: J. G. van Ieperen. Tekst: Psalm 71:16.

Leens: Cand. L. Alons. Tekst: Jes. 40.

Afscheid van:

Bennekom: J. G. van Ieperen. Tekst: Handel. 20:18 m., 20, 21.

Groot Schermer: J. L. Brinkerink. Tekst: Rom. 15:33.

De geestelijke verzorging onzer Militairen.

Deputaten van de Generale Synode der Geref. Kerken tot behartiging van de geestelijke belangen van onze militairen deelen aan de Geref. Kerken mede:

Er blijkt eenige misvatting te zijn omtrent den arbeid van bovengenoemde deputaten. Sommigen schijnen te meenen, dat die arbeid nu geëindigd is of wel zou kunnen eindigen. Zoo komen er o.a. vragen van classale correspondenten en jeugdverenigingen, of reeds opgespaard geld en bijdragen nu nog wel moeten worden opgevoerd.

Deputaten stellen er daarom prijs op te verklaren, dat zij, zoo de Synode hun geen ontheffing geeft en zoolang God het hun toelaat, zeer zeker hun arbeid zullen voortzetten en dat voor dien arbeid nog veel geld noodig is.

In de eerste plaats gaat ons leger nog niet naar huis. Er blijven nog vele duizenden gemobiliseerd. En onder die duizenden zal zelfs veel geestelijken arbeid verricht moeten worden. Vooral, wanneer straks de toestand wat meer gestabiliseerd en een geregelde bearbeiding mogelijk gemaakt zal zijn.

Het verspreiden van veel en goede lectuur zal een groote vereischte blijven. Eveneens het houden van catechisaties, lezingen, enz. Waar niet voldoende arbeiders zijn, zullen kandidaten voor hulpdiensten aangesteld moeten worden. En enkele aangeschoten zullen moeten worden gehandhaafd. Men denke bijv. aan Leiden, waar zeer veel gewonde militairen liggen, die niet allen geregeld door de predikanten kunnen worden bezocht en waar sinds half Mei cand. G. v. Andel werkzaam is.

Deputaten kunnen uit den aard der zaak niet veel van hun plannen en werk publiceren, maar zij mogen aan de kerken de verzekering geven, dat hun arbeid voortgaat en nog dringend de steun en de voorbede van de kerken behoeft.

Laat er vooral ook voor onze militairen gebeden worden. Dat is meer dan ooit noodzakelijk. En inzonderheid denke men daarbij aan de zeer vele gewonden, waarvan sommigen voor hun leven vermindert zijn.

Ook vergeet men niet, dat er in de toekomst veel arbeid noodig zal zijn onder de politietroepen en mareschaussees.

Indien er kerken zijn, in wier ressort veel militairen gelegerd zijn of zullen worden, en waar behoefte is aan hulpdiensten of aan goede lectuur, berichte men dit aan den scriba van deputaten.

Deputaten willen in dit bericht ook de gelegenheid aangrijpen om de kerken, die haar predikant afstonden voor het leger te velde, voor dit offer hartelijk te danken. En vooral ook die veldpredikers zelf. Het is in dezen korten oorlog wel gebleken, dat hun dienst te veld groote offers eischte en dat velen die offers met groote gewilligheid hebben gebracht.

Bovenal brengen deputaten dank aan God, dat hij al onze veldpredikers gespaard heeft en hun arbeid heeft willen zegenen tot troost en bemoediging van onze mannen en zonen.

Voor Deputaten:

A. H. VAN MINNEN, Bergen (N.-H.) (Tel. 2486), praeses.

T. J. HAGEN, Delft (Tel. 965, Girono. 35595), scriba.

Bond van Geref. Mannenverenigingen in Nederland.

Naar wij vernemen, heeft het Bondsbestuur in zijn vergadering van 12 dezer besloten den Bondsdag op den vastgesteld datum 3 Juli a.s. te Amsterdam in „Kras“ te doen plaats hebben.

Het zal voor vele leden een aangename verrassing zijn, dat zij dezen feestdag ook dit jaar niet behoeven te missen.

Wel zijn voor het houden van deze vergadering eenige beperkingen opgelegd. Alleen leden van bij den Bond aangesloten verenigingen mogen dezen Bondsdag bijwonen, zoodat de heeren ditmaal hun dames moeten thuis laten.

Voor anderen zal het een aansporing zijn den 3en Juli vrij te maken. Want hetgeen geboden zal worden ziet er zeer aanslokkelijk uit.

De Bondsvoorzitter, ds M. B. van 't Veer te Groningen, zal in zijn openingswoord spreken over „Het Eenige Wapen“ (Gods Woord).

In de middagvergadering zal ds C. Veenhof van Haarlem een referaat houden over: „Prediking en Wereldcrisis“. Op dit onderwerp volgt een bespreking. Het slotwoord zal worden gesproken door ds Y. v. d. Zee te Amsterdam onder den titel: „Levenswijze in Levenswee“.

Persschouw over:

AMBT EN OPLEIDING

DOOR A. M. LINDEBOOM

DE KERKELIJKE PERS OVER DIT BOEK.

Dat wij hier met een zeer bijzonder boek te doen hebben, blijkt wel uit de persrecensies, die, ook al nemen zij soms een ander standpunt in, toch niet kunnen nalaten op het bijzondere karakter van deze studie te wijzen, en hun lof te schenken aan den diepen en ernstigen arbeid die er aan ten grondslag ligt.

Maar er zijn ook vele warme aanbevelingen van dit boek. Zoo b.v. De Hagen in de „Zwijndrechtse Kerkbode“, die schrijft:

AMBT EN OPLEIDING, door A. M. Lindeboom. Uitg. Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.

Daar zijn menschen, met wie ge het niet eens zijt, en van wie ge toch moet zeggen: Ik luister met genoegen naar hem. Zoo is het hier, al wil ik daarmee niet zeggen: Ik ben het met den schrijver niet eens. Ik let nu slechts op zijn schrijfschrift. Het is een interessant verhaal, de schrijver is goed op de hoogte en kan er bij halen, wat hij noodig heeft, stelt wijzigingen van de Kerkenordening en Reglementen voor alsof het niets is, behandelt met een gemakkelijheid de debatten van de Generale Synode van Sneek over de zaken van de T.H. te Kampen. Wie hij zelf is weet ik niet, en met wat voor autoriteit hij spreken kan, is me ook onbekend. Maar wat hij denkt blijft niet verborgen. Hij zegt zijn meening ronduit, hoewel met een zekere gemoeidelijheid. En waarover het dan loopt? Over zaken, betreffende kerk, opleiding, wetenschap en theologie. De moei-

De voor deze vergadering benodigde bewijzen van lidmaatschap, kunnen worden aangevraagd bij het Bondsbestuur, Naassau-laan 5, Bennekom; of bij de Verenigings-secretarissen.

Over hetgeen in de huishoudelijke vergadering zal worden behandeld, hopen wij t.z.t. terug te komen.

Belangrijke boeken voor dezen tijd

DE TIJD IS NABIJ
Voortekenen van Christus' Wederkomst

door Dr J. J. Knap Czn

Prijs f 2.25 - Geb. f 2.90

INDESCHERING VAN CHRISTUS' WEDERKOMST

door Dr H. Veldkamp

Prijs f 1.90 - Geb. f 2.60

DE OPENBARING DES HEEREN AAN JOHANNES

Opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard

door Prof. Dr S. Greijdanus

2e Druk - Prijs geb. f 4.50

Al deze boeken zijn verkrijgbaar in elken Boekhandel en bij den Uitgever

J. H. KOK N.V. KAMPEN

„De Reformatie“ is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIËN. Onze Gereform. kringen gelieven daarmede te rekenen.

Een boek voor NU, Binnenkort zal verschijnen:

INKEER EN UITZICHT

Een woord voor dezen tijd

door

Prof. Dr J. H. Bavinck

en Dr C. B. Bavinck

Een sterkend boek, dat geestelijk houvast geeft. Een boek van troost, van geloof en van hoop.

Plm. 100 bladzijden

Slechts 90 ct.

Bestel het nu reeds bij

Uw Boekhandelaar.

J. H. KOK N.V. KAMPEN

CHRISTELIJK REKENEN

een bijdrage ter stimuleering van „onderwijsvernieuwing“

door C. DE VRIES.

„...Laat men toch ernst maken ook met den post „rekenboeken“. — Waarlijk, ik zeg het zonder een zweem van eenigen twijfel, óók met uw rekenonderwijs staat gij in Gods dienst...“

Aldus de schrijver van deze brochure aan het einde van zijn betoog over de noodzakelijkheid van Christelijk rekenen op onze scholen.

Hebt gij er al kennis van genomen?

Zoo niet, doe het dan nu!

Prijs f 0.50.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel of rechtstreeks op postrekening nr 36000 van de uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROEHEIDE

Uitgegeven ten voordeels van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes

lijke kwestie van de jaren 1890 e.v. worden besproken, de gevoelige meeningen van de mannen uit de Afscheidingen en Doleantiekringen, de gedachte van Prof. Bavinck die tot eenheid wilde brengen, en die het plan had, de T.H. te doen fungeren als Theol. Faculteit der Vrije Universiteit, zoodat we praktisch niet meer twee inrichtingen zouden gehad hebben. Hij heeft het over de Synode van 1902 die besloot de T.H. op te heffen, hetgeen niet uitgevoerd werd. En hij heeft het over het promotierechtvraagstuk. Ik moet eerlijk zeggen, dat vele opmerkingen raak zijn, en dat ook sommige denkbeelden de moeite van het overwegen waard zijn. Zoolwat de belangrijke als de minder centrale. (B.v. hij wil niet spreken van geneesheer doch van geneesmiddelenheer, omdat er maar één Geneesheer is, in den hemel; zoo spoedig mogelijk moeten meisjesstudenten in de gelegenheid worden gesteld aan de T.H. theologie te studeren; de zinspreuk van „de Wachter“ behoeft herziening, enz.)

Overigens houdt hij er van, openhartig zijn meening te zeggen. Alle professoren zonder onderscheid kunnen om hun ooren krijgen. Hij stelt soms de dingen wonderlijk scherp en scherp-wonderlijk. Het „prekcollege“ is zonde voor God. Wel, wel. „Het is in feite een spotten met het heilige“. Ik moet even op adem komen na zoo'n zin. En toch — ik ben soms geneigd me gewonnen te geven.

Meer dan ooit te voren het geval was, zal de positie onzer Theologische Hoogeschool in de toekomst de belangstelling krijgen. Lees daarom dit boek. Het is verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar of rechtstreeks te bestellen op postrekening nr. 36000 van de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

PRIJS f 2.—